

HERVORMING EU-LANDBOUWBELEID

De maatschappij op dieet

28 september 2011 (MO*) —De EU werkt volop aan de hervorming van haar Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, dat in 2014 van kracht moet worden (zie [Een groenere en meer rechtvaardige landbouw](#)). De vraag is of de herziening van het landbouwbeleid, zoals ze nu op tafel ligt, een antwoord biedt op de huidige knelpunten en toekomstige opdrachten (zie [Een landbouw uit balans](#)).

Koolzaad kleurt het landbouwlandschap geel, Bosc-le-Hard, Noord-Frankrijk © Google Earth

De Groenen ijveren in het Europees Parlement al jaren voor een groener landbouwbeleid. Zijn zij tevreden? Europarlementslid Bart Staes (Groen!): 'Het is een groene stap in de goede richting, maar of deze hervorming historisch wordt, zal afhangen van de concrete invulling.' Staes is opgetogen over de ruimere aandacht voor klimaat maar ziet wel een zwakte in het feit dat die dertig procent middelen voor groene maatregelen niet verplicht wordt opgelegd.

Gemiste kans

Als geen ander hebben de Groenen in het Europees Parlement, met kopstukken als José Bové, gepleit voor een meer ecologische en sociale landbouw. De hervorming van het GLB, aldus de Groenen daarin gevolgd door een meerderheid van het Europees Parlement, zou op zijn minst onze afhankelijkheid van import van eiwithoudende gewassen uit het Zuiden (voornamelijk soja uit Brazilië) kunnen afbouwen. Die gewassen kunnen ook geteeld worden in de Oost-Europese lidstaten, waar voldoende ruimte is.

Het zou een belangrijke stap zijn om ook landroof in het Zuiden in te dijken. Op dit ogenblik neemt Europa elders miljoenen hectare in beslag voor de voedselconsumptie binnen Europa. Dat dat probleem nu niet grondiger wordt aangepakt, is een gemiste kans en een belangrijke leemte om te komen tot een sociaal rechtvaardig en ecologisch duurzaam systeem, zo luidt de kritiek.

Voedselveiligheid

In de visietekst van Europees commissaris Ciolos worden duurzaamheid en competitiviteit bovendien in één adem genoemd. De vrees bestaat dat de drang om de productie op te voeren de duurzaamheid zal ondergraven. VN-rapporteur voor het Recht op Voedsel Olivier De Schutter merkt in dat verband op dat productieverhoging een veel te eenzijdige focus is. Voedselveiligheid, aldus De Schutter, is niet alleen een kwestie van aanbod en productie. Het is een kwestie van een goed verdelingssysteem, sociale gerechtigheid en mensenrechten.

Een ander aspect van het "productivistische" denken is de verspilling op de voedselmarkt. Men schat dat een derde van de globale voedselproductie voor menselijke consumptie verloren gaat of wordt weggegooid –zo'n 1,3 miljard ton per jaar. Andere consumptiegewoonten kunnen daaraan voor een stuk verhelpen. Ongeveer de helft van de graanproductie gaat naar diervoedsel. Een ander dieet kan die groeiende vraag aanzienlijk indijken.

Een grondige omslag

Aan de basis roepen landbouw- en voedselorganisaties al jaren op voor een meer duurzaam en rechtvaardig landbouwmodel. Afgelopen zomer vonden ze elkaar in het Oostenrijkse Krems op het Nyeleni Forum. Daar lanceerden ze in een gezamenlijke verklaring een oproep voor voedselsoevereiniteit in Europa en voor een grondige omslag van productie- en consumptiepatronen.

Ook in de academische wereld sijpelt die oproep door. In opdracht van de Europese Commissie onderzocht een team van wetenschappers –waaronder landbouweconoom Erik Mathijs (KU Leuven)– enkele toekomstscenario's voor de Europese landbouw. De resultaten staan in het zogenaamde [SCAR-rapport](#) (Standing Committee on Agriculture Research). De conclusies van de onderzoekers gaan heel wat verder dan het voorstel dat nu in Europa ter bespreking ligt.

Productie en consumptie moeten samen aangepakt worden, zo luidt het, en efficiëntie en veerkracht zijn de nieuwe prioriteiten die te verkiezen zijn naast productiviteit. Volgens de onderzoekers kan de nodige transitie niet gerealiseerd worden door het gekende verhaal van stijgende productiviteit aan te houden. Om tot een duurzaam model te komen, zijn ook rechtvaardige voedselsystemen en "sufficiëntie" (toereikendheid) van belang.

Onderzoeker Mathijs is van oordeel dat een robuust landbouwmodel enkel mogelijk is als je ook een robuust maatschappijmodel hebt. Het volstaat niet enkele groene correcties aan te brengen. Het hele cluster van grondstoffen- en energiestromen moet hertekend worden en bovendien moet ons dieet worden aangepast. 'Een landbouwmodel gebaseerd op agro-ecologie kan er maar komen als ook de samenleving anders gestructureerd wordt', is de conclusie van Mathijs. Afgemeten aan dat criterium heeft het Europees landbouwbeleid nog een lange weg af te leggen.

Lees ook:

[Een landbouw uit balans](#), het eerste deel van dit dossier, over de problemen waar de huidige Europese landbouw mee te kampen heeft.

[Een groenere en meer rechtvaardige EU-landbouw](#), het tweede deel van dit dossier, over de richting de EU haar landbouwbeleid in wil sturen en met welke stappen ze dit gaat doen.

Het [interview met Piet Vanthemsche](#), voorzitter van de Boerenbond, over de toekomst van landbouw.

[De EU-landbouw in de wereld](#), over de verhouding tussen de Europese landbouw en de wereldhandel.

[Europese landbouw in cijfers](#), over het belang van de landbouw in Europa.

Klimaat Politiek Sociaal/maatschappelijk Duurzaam consumeren EU Biodiversiteit Landbouw Transitie Vervuiling
Europa European Union

Auteur: Alma De Walsche Printervriendelijke versie

0

[Delen](#)

0 reacties

Reactie: *

Door dit formulier door te sturen gaat u akkoord met de [Mollom privacy policy](#).

Uw naam: *

E-mailadres: *

De inhoud van dit veld blijft privaat en wordt niet publiekelijk getoond.

Klimaat

Europese Commissie trotseert teerzandlobby

Ondanks zware druk van Canada en een indrukwekkende lobbycampagne van de olie-industrie heeft de Europese Commissie olie uit teerzanden als milieuvriendelijk bestempeld in een belangrijke nieuwe richtlijn. Milieuverenigingen...

"Brazilië kan ecologische grootmacht worden"

Brazilië heeft de ambitie een ecologische grootmacht te worden. Dat zegt de Braziliaanse klimaatexpert en beleidsmaker Carlos Nobre in een gesprek met IPS.

Stijgende zeespiegel knaagt aan Afrikaanse kust

De stijgende zeespiegel aan de kusten van West-Afrika heeft al huizen en infrastructuur opgeslokt. De zoektocht naar effectieve oplossingen hinkt achterop.

Steenkoolcentrales kosten meer dan ze opbrengen

European Union

Het produceren en verbranden van steenkool kost meer aan de economie dan het opbrengt. Dat is geen slogan van milieuverenigingen, maar de conclusie van een economische studie in het gezaghebbende tijdschrift American...

Tobintaks: gewoon een geldbron of ook een ideologische lakmoesproef?

Het kan verkeren. Jaren lang was de Europese Commissie, waar nogal wat neoliberale fundamentalisten onderdak vonden, een hevige tegenstander van de Tobintaks, het troetelkindje van de andersglobalisten (de voorstanders dus van...

Boeren voor de toekomst

De aanwijzingen dat ons landbouw- en voedselsysteem uit balans is, stapelen zich op. Ook Europa heeft begrepen dat het anders en beter moet. De EU werkt volop aan de herziening van haar Gemeenschappelijk Landbouwbeleid. Vraag...

Een groenere en meer rechtvaardige EU-landbouw

De aanwijzingen dat ons landbouw- en voedselsysteem uit balans is, stapelen zich op (zie [Een landbouw uit balans](#), het eerste deel van dit dossier). Ook Europa...

Europa

Slowaakse artsen dienen massaal ontslag in

EU stelt voormalige kolonies ultimatum over EPA's

Europese Commissie trotseert teerzandlobby

Bijna de helft van de Slowaakse artsen die in ziekenhuizen werken, heeft vorige week uit protest tegen de slechte arbeidsomstandigheden en lage salarissen ontslag ingediend. Ze zeggen zo te willen voorkomen dat de...

De Europese Commissie heeft een wetsontwerp aangenomen dat aan de voormalige kolonies in Afrika, de Caraïben en de Pacific een ultimatum stelt over de EPA-onderhandelingen. Deze ACP-landen moeten voor 1 januari 2014 de door...

Namibische schedels keren terug uit Duitsland

Een delegatie van de Namibische regering en leiders van inheemse volken heeft in Duitsland twintig schedels van voorouders opgehaald. Maar de hoop op een Duitse verontschuldiging voor een slachtpartij aan het begin van de...

Ondanks zware druk van Canada en een indrukwekkende lobbycampagne van de olie-industrie heeft de Europese Commissie olie uit teerzanden als milieuvriendelijk bestempeld in een belangrijke nieuwe richtlijn. Milieuverenigingen...

[Home](#) [Login](#) [Abonneren](#) [Contact](#) [FAQ](#) [Disclaimer](#) [RSS](#) [Sitemap](#) [Adverteren](#) [Feedback](#)